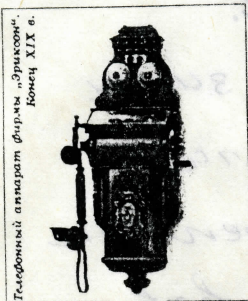
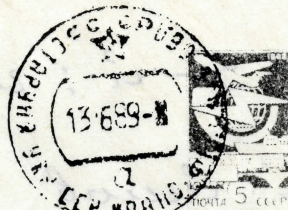

вн

ПО ЗАКАЗУ
ПОЛИТЕХНИЧЕСКОГО
МУЗЕЯ

Москва

Киев, 54
вул. Ефимова 52
кв. 38

Ком. Мамеку Володи-
миру Антоновичу

Индекс предприятия связи и адрес отправления

285047

Гвато -

Фрамківська обл.
Погороджанський р-н
с. Старуня
Теліп'юк Олена Захарівна

252054

Пишите индекс предприятия связи места назначения

"33-й : голод".

Мені ішов восьмий рік.
Я добре пам'ятаю голодну зиму
33 року. Наша сім'я жила
тоді в Києві по вулиці Степана
Халтурина. Тато працював
при держуправлінні лісництва,
старший брат - слюсарем на за-
воді, сестра ходила в школу,
мама і я були дома, я в школу
уже не ходила. Ми одержували
на картки дуже маленький
пайок хліба. Пригадую, що бу-
ли такі дні, коли зовсім не
було що їсти. У кухні стояв
стелаж з кристалевою сіркою
Ми зливали воду в
самі і запивали водою.

Я була найменша і весь час плакала, засинала, пробуджувалася і знову плакала, просила їсти. Через дорогу, навпроти нашого будинку був хлібний магазин. З нашого вікна було видно, як люди виносять з магазину хліб з довісками, тоді хліб продавали на вагу. Тоді магазини стояли дити з надією, що хтось дасть довісочок. Моя мама не могла більше слухати, як я плачу, і поклала мене під магазин, але хліба мені ніхто не дав, думавши, багато було таких, як я. Тепер я розумію, як кривилося серце моєї доброї немки, коли вона бачила мою маленьку постать з простого

нутою рукою.

На Мислянській вулиці був молокозавод. Ми ходили туди з сестрою купувати сироватку.

Надворі було ще зовсім темно і холодно. Стояла довга чорна черга. Я брала сироватку у графин, а вдень носила той графин на чужих і продавала ту сироватку на стакани перехо-
тими. З того можна було трош заробити. За веручені гроші бігла на ріг вулиці Каравас-
ської, там збрався маленький беззубик, купивши скибочку хліба, яка була така тоненька, що світилася наскрізь. Ще купу-
вали ми в аптеці маленькі таблетки „сень-сень“. Не знаю

для того вони були призначені,
але вони хотіли прожити тамували
голод. Я ніколи не забуду того
"сень-сень".

Невидучими події у селах того
року ми не були, але були так-
ливі речі. Найстрашнішим
було чути те, що люди в селах
божевільно з голоду і їдять
своїх дітей. У містах давали
хот якийсь маленької пайок, були
свіди в заводських і шкільних
столовах їдальнях, а в сілських
людях забрали все і не давали
їм нічого. Люди з сіл йшли
в міста і вмирали під мурами.
Ми бачили, як підбирали на
вулицях мертвих.

Одного разу в багнетах, як
на троцукі наших вулиць

летала дівчина. Вока вмира-
ла з голоду. Люди розчуплю-
вали їй конем зуби і вливали
щуп.

Сільські люди привозили в
місто своїх дітей і кидали їх
під будинками, щоб їх забрали
у приют, бо від родичів дітей
не приймали. Одного ранку ми
вийшли на вулицю, а на ганку
нашого будинка сиділи двоє ма-
леньких дітей. Старший хлопчик
назвався Трицел, а дів-
чинка була ще зовсім маленька.
Моя мама і сусідка відвели
них дітей у приют, що був тоді
на Батанітській вулиці.
У нас була кішка, яку всі
дуже любили. Сусідка вкращала

її і з'їла.

Дорослі розповідали різні стра-
хотливі історії, а діти слухали так
мило. Мені снився тато
оден і той же сон, що ми з
сестрою втікаємо від людей,
які хочуть нас зарізати. Я з
страху пробуджувалась і не
давала нікому спати.

Залиши ми з дідусем скромного
достатку. Продали з дому все,
що можна було продати.

На день Святого Миколая,
хлопчик із сусіднього будинка
покликав тата виконати з
кімнати франкму перегородку.
Він недавно одержав ту кімнату.
Мої батьки не були богачами-
ми, але в великі ре-

мійні свята не працювали,
допримувалися дореволюційних
традицій. Але голод-не мій-
ка, тато пішов на роботу.
Коли він розбирав перегородку,
винасав золота монети. Він
узяв собі ті гроші, бо ти вони
не належали господареві квар-
тери. Хто знає, з якого часу
вони там пролежали.

Тув зимовий холодний день.
зсхрив світлого сонця, болідав
сніг. Я бродив на вулиці і по-
важало, що їде тато, несе
якісь згоршки, просто в руках.
Ті були продукти, які він ку-
пив за золото у торговця.
Тоді були такі магазини.
Хто мав золото, той не голо-

дував. Паливцю на столі
масло, цукор, а особливо,
курлюк з білою мукою.

Як у казці. Батько дав собі
слово ніколи не працювати в
великі релігійні свята, особ-
ливо мавував день святого
Миколая. Ми завжди казали -
це батькове свято.

З бідою посилали дотягнути ми
до велики. Було вже сухо і
тепло. Я сиділа проти со-
нечка під будинком і побачила
малу. Вона йшла і несла
в руках, як сонце, великий
білий хліб (арнаушну). Тестер
не перує такого великого і гар-
ного хліба.

Нестудовано, за одну ніч по

своєму місту відкрили хлібні магазини, де їх раніше й не було. У магазинах було повно свіжопеченого хліба, який продавався дешево і без картоплю. Були випадки, коли думи зголодніли люди наїдалися багато зараз свіжого хліба і вми-рали.

Давали зкусь куска хліба в одні руки. Ми з мамою знову пішли по хліб. Під магазинами були довгі черги. Люди не повтілися, спокійно стояли один за другим, мій товариш відраховував десь то людей і пропускав у магазин.

Ті, що купили хліб, виходили, пропускали інших. Я стояла

на прощуари і хачала маму.
Якійсь чоловік вислов з ве-
ликим довб'яком хліба і давав
його мені, але я не взяла, ска-
зала, що зараз мама купить
хліба.

Тривало так багато років,
а я й зараз не можу про це
все спокійно згадувати.

Я плачу.

Ми ще раз пережили голодну
зиму 42 року в окупованому
Києві, але це вже мова про інше.
Багато людей мого покоління
і моєї долі знають ціну
сподожки хліба, шанують його.

З повагою.

Тімап'юк Олена
Захарівна.

(вчителька - пенсіонер)

Моя адреса:

285047

Твамо - Франки-вська обл.

Богороджанський р-н
с. Старуна.